

Rune Birger Nilsen
Medhaugen 14
5174 Mathopen
runebirger@yahoo.no

Bergen, 20.03.2022

EFTA Surveillance Authority
Rue Belliard 35
B- 1040 Brussels
Belgium
<http://www.eftasurv.int/>
registry@eftasurv.int
marcus.navin-jones@eftasurv.int

Klage: Dumping av gruveavfall i den nasjonale laksefjorden Førdefjorden.

Innholdsfortegnelse

1.0.	Sammendrag	1
1.1.	Bevisføring for at etablering av sjødeponi Ikke er bærekraftig	2
	Nanopartikler	2
	Norge bryter EUs vanddirektiv	3
	Vannforskriften	5
	Vannforskriftens § 12 og vanddirektivets artikkel 4(7) kan ikke komme til anvendelse	5
2.0.	Bakgrunn.....	6
3.0.	Drøfting.....	7
3.1.	Vannforskriften § 1.....	8
3.2.	2000/60/EF Artikler 4(6), 4(7) og 4(8).....	10
4.0.	Skader på vannmiljøet knyttet til gruvedrift	11
4.1.	Norge mot miljøstrømmen.....	11
4.2.	Sirkulær økonomi	12
4.3.	Førdefjorden	14
4.4.	Høringsuttalelse gitt av HI i 2019.....	15
5.0.	Konklusjon.....	16

1.0. Sammendrag

- **Norge bryter EØS-avtalens artikkel 7.**
- **Den norske vannforskriften har ikke transformert og implementert vanddirektivet til norsk lov og rett på riktig måte.**
- **Vannforskriftens § 12 og vanddirektivets artikkel 4.7 kan ikke komme til anvendelse for opprettelse av enorme sjødeponi bestående av mikset avfall.**
- **Gruvedrift som tillates å dumpe mikset gruveavfall i den nasjonale laksefjorden Førdefjorden følger ikke opp taksonomi og sirkulærøkonomiens retningslinjer.**

- **Etablering av sjødeponi er ikke bærekraftig- og praksisen virker ødeleggende for vannmiljøet, økologien, fortrenger urbefolkningen, kystfiskeren, hobbyfiskeren og folks naturopplevelse.**
- **Norsk gruvedrift må tvinges inn i et bærekraftig spor- og som følger opp vanddirektivet, mineralavfallsdirektivet, avfallsdirektivet og deponidirektivets artikler.**

Gruveselskapet Nordic Mining ASA fikk i 2016 klarsignal fra Regjeringen om å starte utvinning av rutil (titandioksid) fra Engebøfjellet i den gang Naustdal kommune. Selskapet fikk også deponere masser fra virksomhet i ytre del av Førdefjorden.

Selskapet søker blant annet om tillatelse til å etablere deponi for avgangsmasser i Førdefjorden i Naustdal og Askvoll kommune innenfor et restriksjonsområde regulert til deponi. Det søkes om å deponere totalt 250 millioner tonn gruveavfall tilsvarende om lag 140 millioner m³ i deponiet. Dette medfører en påfylling fra ca. -320 meter og opp til -150 meter. Området som er regulert til sjødeponi har et areal på 4,4 km². Det søkes også om tillatelse til å etablere deponi for avfall i Engjabødalen, drifte prosessanlegg på Engebø, samt drive sprengning og annen virksomhet i gruveområdet som kan medføre støvutslipp, støy og vibrasjoner. Sunnfjord kommune har vedtatt å gi tillatelse til å starte bygging av veier og industriområde på Engebø.

1.1. Bevisføring for at etablering av sjødeponi ikke er bærekraftig

Førdefjorden har status som nasjonal laksefjord og den viktigste verneverdien i området er laksebestanden i Nausta. Laks fra Nausta vandrer gjennom planområdet som utvandrende smolt og innvandret gytefisk. Førdefjorden nasjonale laksefjord ble opprettet for å gi laksebestanden i Nausta en spesiell beskyttelse mot menneskeskapt innblanding. Villaksen er nå for første gang kommet rødlisten over utrydningstruede arter.

Havforskningsinstituttets tunge fagmiljø må vektlegges.

Høringsuttalelse gitt av HI i 2019 på denne siden:

<https://www.hi.no/hi/nyheter/2019/oktober/hi-om-gruvedrift-i-fordefjorden-ikke-berekraftig>

*«Havforskningsinstituttet vurderer at kunnskapsgrunnlaget som er lagt for utvinningstillatelsen for utvinning **har åpenbare tekniske mangler**. Nyere undersøkelser av gruveforekomster fra andre fjorder har vist at det **tar mange tiår før fjordøkosystemet er normalisert**. Gruveavgang avsatt i Førdefjorden, som foreslått, vil føre til svært langsiktig og betydelig økosystemforringelse og representerer etter vår vurdering **ikke en bærekraftig bruk av fjorden**».*

Vårt syn er basert på en samlet vurdering av mulige effekter på økosystemet i fjorden, og at tiltaket vil berøre et betydelig område av de dype delene av vannforekomsten «ytre Førdefjorden». **Vår vurdering er basert på usikkerhet knyttet til spredning av finpartikler og nanopartikler, effekter av utslipp og utvinning på gyte- og oppvekstområde for kysttorsk, tap av habitat for sårbare rødlistede arter, effekter på bunndyr og plankton, utslipp av kjemikalier og tid for restaurering av et arts mangfold tilsvarende det som forventes uten deponiet.**

Denne link viser til HI sitt syn på sjødeponi [Gruveavfall | Havforskningsinstituttet \(hi.no\)](#)

Nanopartikler

Effektene av nanomaterialer i både miljø, mat og mennesker har fått økende fokus de siste årene på grunn av de unike egenskapene til slike materialer, både når det gjelder deres bulk og enkeltmolekyl-/ioneformer. De unike egenskapene til nanomaterialer gjenspeiles i både

fysisk-kjemiske egenskaper og toksisitet. Utslipp og effekter av utilsiktede nanomaterialer produsert i forbindelse med slipe- og anrikningsprosesser i gruvedrift bør derfor undersøkes og dokumenteres slik at dette kan risikovurderes ved deponering av gruveavfallet. Det finnes ulike definisjoner på nanomaterialer, men nano vil i prinsippet inkludere størrelsesområde 1-1000 nanometer (1 nm = 10⁻⁹ m). EU har definert et nanomateriale som (EU2011/696):

«Et naturlig, tilfeldig generert eller produsert materiale, som består av partikler i ubundet tilstand eller som et aggregat eller som et agglomerat, og hvor minst 50% av partiklene i den numeriske størrelsesfordelingen i en eller flere ytre dimensjoner ligger i størrelsesområdet 1-100 nm. I spesielle tilfeller, og hvor hensynet til miljø, helse, sikkerhet eller konkurransevnen rettferdiggjør det, erstattes terskelen for den kvantitative størrelsesfordelingen på 50% med en terskel på mellom 1 og 50%.»

Kommisjonsvedtak 2009/359 sier at avfall skal anses som inert avfall når blant annet følgende kriterium er oppfylt med hensyn til finpartikkelavfall (EU 2009/359):

«d) innholdet av stoffer i avfallet som kan skade miljøet eller menneskers helse, og særlig As, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, V og Zn, herunder dersom de forekommer alene i eventuelle fine partikler, er lave nok til å utgjøre en ubetydelig risiko for mennesker og miljø, både på kort og lang sikt. For å anses som tilstrekkelig lavt til å utgjøre en ubetydelig risiko for mennesker og miljø, bør innholdet av disse stoffene ikke overstige de nasjonale terskelverdiene for når et område anses som uforurenset, eller relevante nasjonale naturlige bakgrunnsnivåer».

Det er ikke bare et spørsmål om økologisk og kjemisk tilstand til vannet, like viktig er det om naturen gjenopprettes til sin opprinnelige naturlige tilstand. Et eksempel på dette er: Det kan ta 300 år før naturen bygger opp 10 cm bunnsediment. Millioner av tonn blandet gruveavfall fører til at de naturlige lagene av naturlige sedimenter ødelegges og der bunndyr bidrar til å blande blandet avfall ytterligere inn i sedimentene. Bør vi vente 300-500 år på at naturlige bunnforhold skal gjenopprettes? EU-direktivet 2011/696 viser til nanopartikler som sprer seg over lange avstander i vannsøylen, noe som både er et problem for sedimentene men også annet økologisk liv i hele vannsøylen. Avsetningen av gruveslam i Repparfjorden mellom 1972 og 1978 kan fortsatt spores kjemisk i overflatesedimentene i indre del av Repparfjorden. Det er mer enn 40 år siden utslippet opphørte og den gang ble mindre enn en tidel av det som kan deponeres med dagens tillatelse dumpet.

HI rapport partikler [174228 \(hi.no\)](#). HI er et viktig fagorgan og fraråder etablering av sjødeponi, oppsummert i hovedpunktene:

Nye undersøkelser fra Jøssingfjorden sør for Rogaland viser at det tar svært lang tid før naturen klarer å ta tilbake fjorden. Selv om det nå er mer enn 30 år siden utslippene fra Titania opphørte i deler av fjorden, er økosystemet der fortsatt like sterkt påvirket av gruveutslippene. Grove partikler synker til bunns og påvirker livet der, mens de fine partiklene spres med strømmen og påvirker livet i havet over store områder. Vi snakker om millioner av tonn organisk og uorganisk avfall. Endringene og skadene vil være omfattende. Det vil således ikke være grunnlag for fiske verken i dumpeområdet eller i tilgrensende områder.

Norge bryter EUs vanddirektiv

Mineralavfallsdirektivet (2006/21/EF) skal etterkomme vanddirektivets (2000/60/EF) retningsvalg. Mineralavfallsdirektivet er ikke pålagt å følge deponidirektivet (1999/31/EF), men benytter de samme prinsipper og miljømessig hensyn, avhengig av avfallskategori. Vanddirektivet er et juridisk europeiske union dokument som pålegger medlemslandene å oppnå et bestemt resultat uten å diktere midlene for å oppnå dette resultatet. Det enkelte land

står fritt til å innføre strengere bestemmelser eller et høyere ambisjonsnivå enn direktivets minimumskrav. ***Vanndirektivet er et minimumsdirektiv som innebærer at Norges lover og forskrifter minimum skal oppnå resultatmålene som er beskrevet i vanndirektivet. Det overlates til de nasjonale myndighetene om å velge form og metode for innføringen.*** Det tillates derimot ikke å omskrive direktivets tekst på en måte som fremstår mindre ambisiøs og mindre forpliktende enn direktivets minimumskrav.

Underegnete har lagt merke til at ESA feilaktig har etablert egen vurdering på hvordan transformering og implementering av EUs direktiver til norsk lov og rett. ESA sin vurdering er:

«Vanndirektivet søker ikke å oppnå fullstendig harmonisering av reglene om vann- og er å betrakte som et rammedirektiv. Implementering av direktiver i nasjonal rett krever ikke nødvendigvis at bestemmelsene i et direktiv skal vedtas med nøyaktig samme ord i nasjonal rett, og en generell juridisk kontekst kan være tilstrekkelig forutsatt at den faktisk sikrer full anvendelse av direktivet. EØS-EFTA-statene, inkludert Norge, kan således utvise til en viss grad skjønn med hensyn til nøyaktig hvordan de oppfyller sine forpliktelser etter EØS-avtalens artikkel 7 når den aktuelle EØS-loven er et direktiv, dog forutsatt at det valgte gjennomføringstiltaket er for eksempel tydelig, presis og tilfredsstillende krav til rettssikkerhet».

Korrekt vurdering er foretatt av EU Kommisjonen og er som følger:

Et direktiv skal være bindende med hensyn til det resultat som skal oppnås for hver medlemsstat det er rettet til, men skal overlates til de nasjonale myndighetene å velge form og metoder iht. EØS-avtalen artikkel 7. Et direktiv er en rettsakt som setter et mål som alle EU-land skal nå. Det er imidlertid opp til de enkelte land å utforme sine egne lover for hvordan de skal nå disse målene. Direktiver krever at EU-land skal oppnå et bestemt resultat, men lar dem stå fritt til å velge hvordan de skal gjøre det. EU-land må vedta tiltak for å innlemme dem i nasjonal lovgivning (transponere) for å nå målene som er satt av direktivet.

Europa-parlamentet oppfordrer Kommisjonen til å iverksette strenge og raske tiltak mot brudd fra medlemsstatene for å sikre at alle medlemsstater fullt ut overholder vannlovgivningen, og spesielt vanndirektivet, så snart som mulig og ikke senere enn 2027. Oppfordrer Kommisjonen til også å iverksette strenge og raske tiltak i åpne bruddsaker knyttet til systemiske brudd på EUs vannlovgivning. Oppfordrer Kommisjonen til å styrke ressursene sine i forhold til brudds prosedyrer generelt, og EUs miljølovgivning spesielt.

Vanndirektivet er det sentrale lovgivningsinstrumentet i EU for beskyttelse av vannressurser. Målene å oppnå «god status» for vannforekomster innen 2015 og forhindre ytterligere forverring. EU-kommisjonen er imidlertid ganske misfornøyd med implementeringen av direktivet så langt, spesielt med bruken av unntak fra miljømålene. Unntak er av overordnet betydning. Unntak kan utgjøre en betydelig hindring for oppnåelse av vanndirektivets mål ettersom de gjør det mulig for medlemslandene å senke ambisjonene til direktivet og forsinke oppnåelsen av god status, og dermed undergrave miljømålet til vanndirektivet. Kritiske røster observerer en overdreven avhengighet av unntak, dårlige begrunnelser og store variasjoner i bruken av dem.

Maksimal og minimum harmonisering

Vanndirektivet er et minimumsdirektiv. Det er viktig å skille mellom minimum og maksimum (eller full) harmoniseringskrav i direktiver. Ved minimumsharmonisering fastsetter et direktiv minimumsstandarder, ofte i erkjennelse av at rettssystemene i enkelte land allerede har satt høyere standarder. I dette tilfellet har de enkelte land rett til å sette høyere standarder enn de som er satt i vanndirektivet. Med andre ord tillates det ikke at Norge senker sine krav under

minimumskravene i vanndirektivet. Vanndirektivet gir rikelig rom for strengere krav og regjeringer bør oppfordres til å gå bra utover minimumsstandardene som kreves av vanndirektivet. En rettidig transponering er også avgjørende å være i stand til å holde tidsplanen fastsatt av direktivet. Undertegnede kan bevise at den norske vannforskriften har omskrevet vanndirektivets tekst og betydning til under minimumskravene og ligger langt utenfor harmonisering. Norge har lov til å kun velge midler og metode for implementering av vanndirektivet, ikke endre på tekst og innholdets betydning.

Vannforskriften

Den norske vannforskriften av 2006 verken transformerer eller implementerer EUs vanndirektiv til norsk rett på en tilfredsstillende måte. Utgangspunktet er som kjent at den norske vannforskrift skal, innholdsmessig sett, samsvare med direktivet. Norges eneste handlefrihet er at vi kan «bestemme formen og midlene for gjennomføringen» (EØS avtalen artikkel 7 litra b).

Slik regjeringen formulerer seg i vannforskriften er det ikke tatt hensyn til vanndirektivet. Her tales det i § 1 kun om fastsettelse av miljømål uten at det klausuleres at ingen forverring er lovlig. Slik formålsparagrafen er utformet kan det for eksempel settes grenseverdier som er så høye at selv den verste kloakk kan finne aksept og således godkjennes som lovlig.

Vannforskriften §1. Formål

Formålet med denne forskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som **skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse** og bærekraftig bruk av vannforekomstene.

Språkeeksperten fikk kun presentert teksten- og visste ikke hvor teksten hørte hjemme eller hva undertegnede arbeidet med:

Språkeekspert sin analyse av vannforskriftens formålsparagraf:

«Hvis det står «skal» før «sikre», har vi en plikt. Men den strekker seg ikke lenger enn til å gjøre det som er «mulig». Jeg tipper en juridisk vurdering må gå ut på å finne ut hva som faktisk stod i ens makt å sikre. Hva man burde kunne ha fått til, slik situasjonen var.

Nå modifierer «mest mulig» strengt tatt bare «helhetlig». Hva som egentlig er målet for sikringen, er uklart, når man ser nærmere etter. Skal man faktisk sikre beskyttelse (etter beste evne), og så skal den være mest mulig helhetlig? Det skulle man jo tro, men det er ikke opplagt at det er det som står der, og man kan få en følelse av at den som har skrevet dette, enten ikke har vært klar over nyansen eller har prøvd å tåkelegge den. Regelen er for komprimert til å være klar. Men jurister sliter ikke med logiske problemer i setninger på samme måte som filologer. Det er vant med og nødt til å håndtere ufullkomne bestemmelser. De kan mene at en formulering peker mot en viss slags rett eller plikt uavhengig av den nøyaktige ordlyden. Praksis på området kan bety mer – og hva hadde man hjemmel for å gjøre og grunn til å regne med. Det er her vi ofte blir overrasket».

Den norske vannforskrift har omskrevet vanndirektivet til et innhold som ligger under minimumskravet. Undertegnede har bevist manglende innfrielse av bærekraft og manglende oppfyllelse av vanndirektivets artikkel 1. Vurderingen støttes av en professor og jurist innen hav- og fiskerirett.

Vannforskriftens § 12 og vanndirektivets artikkel 4(7) kan ikke komme til anvendelse

§ 12 skal vurderes når det skal fattes enkeltvedtak om ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst som kan medføre at miljømålene ikke nås eller at tilstanden forringes. Den negative påvirkningen må være av en viss varighet for at det skal være snakk om en «forringelse» i bestemmelsens forstand. ***Kortvarige endringer, hvor tilstanden gjenoprettes***

etter kort tid uten at det settes i verk tiltak, regnes ikke som en «forringelse». § 12 kommer også til anvendelse i tilfeller hvor ny virksomhet ikke vil forringe tilstanden, men likevel medfører at miljømålet ikke nås. Samfunnsnyttene av de nye inngrepene eller aktivitetene skal være større enn tapet av miljøkvalitet. Dette er en avveining mellom virksomhetens negative miljøeffekter - som for eksempel tap av naturmangfold i vannmiljøet, og nytten av virksomheten. Etablering av et sjødeponi i Førdefjorden gir en stor og varig forringelse, som går fra god til dårligere tilstand. Altså et klart brudd på vanddirektivets artikkel 1 og vanddirektivets artikkel 4(7) kan ikke komme til anvendelse.

Vannmiljøet skal forbedres og ikke forringes ref. vanddirektivet (2000/60/EF):

«hindrer ytterligere forringelse og beskytter og forbedrer statusen til akvatiske økosystemer og, med hensyn til deres vannbehov, terrestriske økosystemer og våtmarker direkte avhengig av de akvatiske økosystemene».

2000/60/EF er tydelig, demonstrert av disse eksemplene:

1. 2000/60/EF bygger først og fremst på en enveisparagraf, nemlig «**reduksjon**», «**opphør**», «**utfasing**», «**unngå forringelse**».
2. Prinsippet om «**forureneren betaler**».
3. Prinsipp for **kildekontroll**.
4. Prinsipp om at overvann **ikke skal ha dårligere miljøtilstand enn «bra**».

2000/60/EF - når den er vedtatt nasjonalt - setter grensen ved at all forringelse og forverring som er funnet frem til og med år 2000 gradvis skal opphøre.

Dette betyr at tiltak som igangsettes heretter og som direkte eller indirekte tilfører kystvannet kun skal forbedre vannmiljøet. Pågående utslipp skal opphøre eller fases ut. Arbeid, forhold eller tiltak som forverrer vannmiljøet skal ikke kunne fortsette, langt mindre igangsettes.

I klare ordelag betyr dette at gruveindustrien ikke har lov til å praktisere dumping av organisk og uorganisk avfall i vannmiljøet.

Det kan lett konkluderes med at opprettelse av sjødeponi i Førdefjorden bryter med vanddirektivet, sirkulærøkonomiens- og taksonomiens prinsipper og retningsvalg.

2.0. Bakgrunn

Gruveselskapet Nordic Mining ASA fikk i 2016 klarsignal fra Regjeringen om å starte utvinning av rutil (titandioksid) fra Engebøfjellet i Naustdal kommune. Selskapet fikk også deponere masser fra virksomhet i ytre del av Førdefjorden. Nordic Rutile fikk grønt lys til å starte bygging av gruveanlegg ved Førdefjorden da kommunestyret i Sunnfjord behandlet saken torsdag 16. februar 2022. Et forslag om midlertidig bygge- og deleforbud for industrianlegget ble avvist av flertallet av de folkevalgte. Mineralselskapet har dermed kommunens godkjennelse til å begynne anleggsarbeidet der riving av inntil 23 bygninger på Engebø er godkjent.

Deponi er strengt regulert av følgende direktiver: 2000/60/EF, 1999/31/EF, 2006/21/EF, 2008/98/EF, 2006/118/EF og 2010/75/EF. I følge NMF er sjødeponi i hovedsak regulert av 2000/60/EF.

Sjødeponi er praktisk talt umulig å håndtere riktig. Ingen kan garantere at tilstanden til vannmiljøet går fra «**god**» til «**dårlig**». Livet i vannmiljøet er svært komplekst, sammensatt og dynamisk. Dermed er det stor usikkerhet og kunnskapshull hvordan et sjødeponi vil bidra til ukontrollerte skader i det økologiske systemet. Millioner av tonn avgangsmasser bestående av små partikler av pukk, tungmetaller og rester av organiske kjemikalier bundet til partiklene

tilføres vannmiljøet. En irreversibel prosess med varig intervensjon og skade. Vi skal heller ikke glemme at gruvedrift og deponi har utfordringer knyttet til lekkasje av farlig avfall til grunnvann og sjøvann.

Det avgjørende spørsmålet melder seg da: EU-direktiver er styrende, så hvorfor praktiserer industrien på en måte som bidrar til en stor forringelse av natur og økologi? Med andre ord er eksemplene som undertegnede nevner i denne klagen åpenbare direktivbrudd.

Undertegnede er fast bestemt på at artikkel 4/2000/EF, med særlig vekt på 4(7) og 4(8), ikke kan brukes ved så store, omfattende og irreversible skader på vannmiljøet.

Erfaringer fra 1970-tallets gruvedrift i Repparfjorden viser til at sjøbunnen er delvis livløs over 40 år etter prøveperioden. Se for deg den naturlige balansen når det gjelder strøm, temperaturer, saltholdighet og havbunnsterreng i trange fjorder. Endringer påvirker vandringsruter for laks, sjøørret, kysttorskens gyteplasser, rekefelt, bunndyr, skalldyr, tradisjonelt fiske med sin fiskeløype.

Dette er hovedpunktene:

- Norsk forskrift om vannforvaltningsrammeverk (Vannforskriften) § 1 har ikke implementert vanddirektivets tekst riktig. Innholdet er ikke i nærheten av 2000/60/EF artikkel 1, og ligger under minimumskravet.
- Vannforskriften er ikke så omfattende, nøyaktig og detaljert som 2000/60/EF.
- Vedvarende forringelse av vannmiljøet. Vannforskriftens §12 og vanddirektivets artikkel 4(7) kan ikke komme til anvendelse.

3.0. Drøfting

Underegnete omhandler hovedsakelig vannforordningen og direktiv 2000/60/EF. Likevel er det en rekke EU-direktiver og forskrifter som påvirker gruvedrift:

- 2006/21/EF Om håndtering av avfall fra utvinningsindustri (mineralavfallsdirektivet)
- 1907/2006/EF-forordningen. Angående registrering, evaluering, autorisasjon og restriksjon av kjemikalier (REACH).
- 1999/31/EF Deponering av avfall.
- Krav til gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).
- 2010/75/EU Industrielle utslipp.
- 2008/98/EF Avfall.
- 1357/2014/EU Vedlegg III til direktiv 2008/98/EF.
- 2000/532/EF Etablere en liste over avfall.

Underegnete har lagt merke til at ESA feilaktig har etablert egen vurdering på hvordan transformering og implementering av EUs direktiver til norsk lov og rett. ESA sin vurdering er:

«Vanddirektivet søker ikke å oppnå fullstendig harmonisering av reglene om vann- og er å betrakte som et rammedirektiv. Implementering av direktiver i nasjonal rett krever ikke nødvendigvis at bestemmelsene i et direktiv skal vedtas med nøyaktig samme ord i nasjonal rett, og en generell juridisk kontekst kan være tilstrekkelig forutsatt at den faktisk sikrer full anvendelse av direktivet. EØS-EFTA-statene, inkludert Norge, kan således utvise til en viss grad skjønn med hensyn til nøyaktig hvordan de oppfyller sine forpliktelser etter EØS-avtalens artikkel 7 når den aktuelle EØS-loven er et direktiv, dog forutsatt at det valgte gjennomføringstiltaket er for eksempel tydelig, presis og tilfredsstillende krav til rettssikkerhet».

Korrekt vurdering er foretatt av EU Kommisjonen og er som følger:

Et direktiv skal være bindende med hensyn til det resultat som skal oppnås for hver medlemsstat det er rettet til, men skal overlate til de nasjonale myndighetene å velge form og metoder iht. EØS-avtalen artikkel 7. Et direktiv er en rettsakt som setter et mål som alle EU-land skal nå. Det er imidlertid opp til de enkelte land å utforme sine egne lover for hvordan de skal nå disse målene. Direktiver krever at EU-land skal oppnå et bestemt resultat, men lar dem stå fritt til å velge hvordan de skal gjøre det. EU-land må vedta tiltak for å innlemme dem i nasjonal lovgivning (transponere) for å nå målene som er satt av direktivet.

Europa-parlamentet oppfordrer Kommisjonen til å iverksette strenge og raske tiltak mot brudd fra medlemsstatene for å sikre at alle medlemsstater fullt ut overholder vannlovgivningen, og spesielt vanddirektivet, så snart som mulig og ikke senere enn 2027. Oppfordrer Kommisjonen til også å iverksette strenge og raske tiltak i åpne bruddsaker knyttet til systemiske brudd på EUs vannlovgivning. Oppfordrer Kommisjonen til å styrke ressursene sine i forhold til brudds prosedyrer generelt, og EUs miljølovgivning spesielt.

Vanddirektivet er det sentrale lovgivningsinstrumentet i EU for beskyttelse av vannressurser. Målene å oppnå «god status» for vannforekomster innen 2015 og forhindre ytterligere forverring. EU-kommisjonen er imidlertid ganske misfornøyd med implementeringen av direktivet så langt, spesielt med bruken av unntak fra miljømålene. Unntak er av overordnet betydning. Unntak kan utgjøre en betydelig hindring for oppnåelse av vanddirektivets mål ettersom de gjør det mulig for medlemslandene å senke ambisjonene til direktivet og forsinke oppnåelsen av god status, og dermed undergrave miljømålet til vanddirektivet. Kritiske røster observerer en overdreven avhengighet av unntak, dårlige begrunnelser og store variasjoner i bruken av dem.

Maksimal og minimum harmonisering

Vanddirektivet er et minimumsdirektiv, det åpnes dermed ikke opp for å utvise skjønn. Det er viktig å skille mellom minimum og maksimum (eller full) harmoniseringskrav i direktiver. Ved minimumsharmonisering fastsetter et direktiv minimumsstandarder, ofte i erkjennelse av at rettssystemene i enkelte land allerede har satt høyere standarder. I dette tilfellet har de enkelte land rett til å sette høyere standarder enn de som er satt i vanddirektivet. Med andre ord tillates det ikke at Norge senker sine krav under minimumskravene i vanddirektivet. Vanddirektivet gir rikelig rom for strengere krav og regjeringer bør oppfordres til å gå bra utover minimumsstandardene som kreves av vanddirektivet. En rettidig transponering er også avgjørende å være i stand til å holde tidsplanen fastsatt av direktivet. Undertegnede kan bevise at den norske vannforskriften har omskrevet vanddirektivets tekst og betydning til under minimumskravene og ligger langt utenfor harmonisering. Norge har lov til å kun velge midler og metode for implementering av vanddirektivet, ikke endre på tekst og innholdets betydning.

3.1. Vannforskriften § 1

Undertegnede har kontaktet nasjonal ekspertise på norsk språk for å analysere og tolke teksten i vannforskriftens § 1. Språkeksperter fikk kun presentert teksten- og visste ikke hvor teksten hørte hjemme eller hva undertegnede arbeidet med. Med dette får Statsforvalteren en detaljert beskrivelse av svakhetene NMF har påpekt i de tidligere klagen.

Vannforskriften § 1:

“Sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene”.

Vurdering gitt av en norsk språkeksperter:

Hvis det står «skal» før «sikre», har vi en plikt. Men den strekker seg ikke lenger enn til å gjøre det som er «mulig». Jeg tipper en juridisk vurdering må gå ut på å finne ut hva som faktisk stod i ens makt å sikre. Hva man burde kunne ha fått til, slik situasjonen var.

Nå modifierer «mest mulig» strengt tatt bare «helhetlig». Hva som egentlig er målet for sikringen, er uklart, når man ser nærmere etter. Skal man faktisk sikre beskyttelse (etter beste evne), og så skal den være mest mulig helhetlig? Det skulle man jo tro, men det er ikke opplagt at det er det som står der, **og man kan få en følelse av at den som har skrevet dette, enten ikke har vært klar over nyansen eller har prøvd å tåkelegge den. Regelen er for komprimert til å være klar.**

Men jurister sliter ikke med logiske problemer i setninger på samme måte som filologer. Det er vant med og nødt til å håndtere ufullkomne bestemmelser. De kan mene at en formulering peker mot en viss slags rett eller plikt uavhengig av den nøyaktige ordlyden. Praksis på området kan bety mer – og hva hadde man hjemmel for å gjøre og grunn til å regne med. **Det er her vi ofte blir overrasket.**

Undertegnede har med dette bevist at Vannforskriften § 1 helt avviker fra 2000/60/EF, noe som ikke tillates. Innholdet skal ikke endres til det ugjenkjennelige. Dette handler ikke bare om å pynte på verb, det handler om å endre betydningen, formålet og ikke minst retningsvalget.

EØS-avtale 7b indikerer at Norge kun har frihet til å velge **metode og virkemidler** for å innlemme EU-direktivene i norsk lov og rett. Ordene BEVARE, BESKYTTE, FORBEDRE brukes gjennomgående fra EØS-retten og helt ned til 2000/60/EF artikkel 1 og videre, noe som forsvinner i vannforskriften.

Vannmiljøet kun skal forbedres og ikke forringes (2000/60/EF):

«hindrer ytterligere forringelse og beskytter og forbedrer statusen til akvatiske økosystemer og, med hensyn til deres vannbehov, terrestriske økosystemer og våtmarker direkte avhengig av de akvatiske økosystemene».

I klare ordelag betyr dette at gruveindustrien ikke har lov til å praktisere dumping av organisk og uorganisk avfall i vannmiljøet.

Lov om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) mv. (EØS-loven)

Kapittel 3. Miljø

Art 73. 1. Avtalepartenes virksomhet på miljøområdet har til formål:

- a) **å bevare, verne og forbedre miljøets kvalitet,**
- b) å bidra til vern av menneskets helse,
- c) å sikre en forsiktig og fornuftig utnyttelse av naturressursene.

Kilde:

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-11-27-109/KAPITTEL_e%F8sl-5-3#e%C3%B8sl/a73

Det kunne riktignok ikke formelt og materielt korrigeret Norge for brudd på 2000/60/EF før 14. desember 2018, men dette endret seg 14. desember 2018. Naturmangfoldloven § 26a støtter at Norge formelt og materielt er forpliktet til å overholde 2000/60/EC. Vannforordningen ble vedtatt før parlamentet formelt hadde behandlet innlemmelsen av 2000/60/EF i EØS-avtalen. Det er derfor sannsynlig at vannforordningens seksjon 1 ikke er i samsvar med 2000/60/EF artikkel 1. Det er heller ingen bevis som tyder på at vannforordningen skulle være en slags «de facto» implementering av 2000/60/EF i norsk lov

og rett. Det er ingen referanser i den opprinnelige forskriften som nevner eller refererer til 2000/60/EC. Dermed er det ikke nok at Norge søker å følge 2000/60/EF, Norge er forpliktet til å følge 2000/60/EF.

Slik Regjeringen uttrykker det i Vannforskriften er det ikke tatt hensyn til 2000/60/EF. Her taler § 1 kun om å sette miljømål uten å klausulere at ingen skjerpelse er lovlig. Slik seksjon 1 er utformet kan den f.eks. Det settes grenseverdier som er så høye at selv de dårligste kloakkene kan finne aksept og dermed er lovlig godkjent.

Undertegnede ønsker å utdype dette med følgende begrunnelse:

Vannforordningen går i motsatt retning av 2000/60/EF, mot det svært uklare og uoversiktlig, og er uforpliktende. Vannet skal beskyttes mot forringelse, men ingen formulering om at vannet ikke skal forringes finnes ikke. Vannforskriften krever at miljøforvaltningen skal gjøre alt som står i dens makt for å beskytte kystvannet, noe som dessverre viste seg å være mislykket. Vurderingen etter vannforskriften blir da om en fjord som følge av dumping, avfall, utslipp etc. går fra det myndighetene definerer som «god» til «dårlig» eller «svært dårlig».

2000/60/EF er tydelig, demonstrert av disse eksemplene:

1. 2000/60/EF bygger først og fremst på en enveisparagraf, nemlig «**reduksjon**», «**opphør**», «**utfasing**», «**unngå forringelse**».
2. Prinsippet om «**forurenseren betaler**».
3. Prinsipp for **kildekontroll**.
4. Prinsipp om at overvann **ikke skal ha dårligere miljøtilstand enn «bra»**.

2000/60/EF - når den er vedtatt nasjonalt - setter grensen ved at all forringelse og forverring som er funnet frem til og med år 2000 gradvis skal opphøre.

Dette betyr at tiltak som igangsettes heretter og som direkte eller indirekte tilfører kystvannet kun skal forbedre vannmiljøet. Pågående utslipp skal opphøre eller fases ut. Arbeid, forhold eller tiltak som forverrer vannmiljøet skal ikke kunne fortsette, langt mindre igangsettes.

Valget av retning er klart gjennom 2000/60/EF artikkel 1:

The purpose of this directive is to establish a framework for the protection of inland surface waters, transitional waters, coastal waters and groundwater which:

- a) *prevents further deterioration and protects and enhances the status of aquatic ecosystems.*
- c) *aims at enhanced protection and improvement of the aquatic environment, inter alia, through specific measures for the progressive reduction of discharges, emissions and losses of priority substances and the cessation or phasing-out of discharges, emissions and losses of the priority hazardous substances.*

Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) article 191 (ex 174);

Union policy on the environment shall contribute to pursuit of the following objectives:

- **preserving, protecting and improving the quality of the environment.**

3.2. 2000/60/EF Artikler 4(6), 4(7) og 4(8)

2000/60/EF Artikkel 4(7) kan ikke brukes av følgende grunner, men ikke begrenset av:

- stort og omfattende sjødeponi fører til en forringelse av statusen til dagens tilstand på vannmiljøet.

- argumenter om etablering av nye arbeidsplasser og inntjening faller på egen grunn ettersom arbeidsinntekter knyttet til hav, kyst, vassdrag og elver påvirkes, og hvor livet i havet forringes og i verste fall går tapt.
- et sjødeponi er ikke til samfunnets beste.
- nasjonale laksefjorder er spesielt utsatt.
- 2000/60/EF Artikkel 4(8) har en effekt ettersom det tilstøtende vannmiljøet som elver og vassdrag påvirkes direkte eller indirekte på en negativ måte (dvs. andre vannforekomster) innenfor samme vassdragsdistrikt.
- dumping av organisk og uorganisk avfall i et sjødeponi anses som permanent forurensning, fordi det ikke er mulig å fjerne avfallet igjen (ettervern).
- ingen kan garantere at den akvatiske tilstanden ikke vil bli dårligere enn «god».
- ingen kan garantere varige endringer av inngrepene er svært store- og risikoen for varig irreversibel skade er stor.
- å la tiden lege alle sår er utgått og er gammeldags visjon.
- gruveindustriens praksis oppfyller ikke krav til bærekraftig forvaltning.
- «vannkostnader» (negative fordeler) er ikke i balanse med potensielle fordeler og andre kostnader (økt bruk av andre naturressurser, inkludert globale påvirkninger) av de nye intervensjonene og endringene for menneskers helse, for opprettholdelse av menneskelig sikkerhet eller for bærekraftig utvikling.

I dette tilfellet er det kun 2000/60/EF artikkel 4(6) som kan anvendes og innebærer at nasjonalstater ignorerer midlertidig forringelse dersom den skyldes «naturlig årsak eller force majeure som ikke med rimelighet kunne ha vært forutsett».

4.0. Skader på vannmiljøet knyttet til gruvedrift

All sjøfylling, enten det er grov eller fin gruveavgang, vil drepe dyrene og plantene som lever på havbunnen (bunndyrsamfunn) og livet i vannsøylen. Grove partikler synker til bunns og påvirker livet der, mens de fine partiklene spres med strømmen og påvirker livet i havet over store områder. Vi snakker om millioner av tonn organisk og uorganisk avfall. Endringene og skadene vil være omfattende. Det vil således ikke være grunnlag for fiske verken i dumpeområdet eller i tilgrensende områder. Noen norske fjorder er allerede forurenset av tidligere gruvedrift, og nå er ønsket å forurense ytterligere.

I løpet av det siste tiåret er det forsket lite på gruveteknologi og avfallshåndtering i Norge. Både de siste regjeringene og norsk gruveindustri ser på «sjødeponi» som det eneste aktuelle alternativet, og de satser stort på å fremme dette og avvise innvendinger. Derfor gis det store summer til forskning på sjødeponi der svaret er gitt i forkant, men det er lite penger til forskning på tiltak som kanskje ikke krever slik sjødeponi i fjorden. Det er satt i gang flere store prosjekter på sjødeponi, i stor grad betalt med offentlige penger, men styres av selskapene som eier eller har planlagt et sjødeponi. Forskningsinstitusjonene er mye de samme som tidligere har vært involvert i forsvar av sjødeponi.

Det er flott at våre politikere er positive til næringsutvikling, arbeidsplasser og inntekter, men undertegnede konstaterer at anerkjente marinbiologer som motsetter seg sjødeponi anses som næringsfiendtlige. Undertegnede er av den oppfatning at politikerne undervurderer de enorme negative effektene på vannmiljøet. Den billigste praksisen er helt klart motivet.

4.1. Norge mot miljøstrømmen

Det er vanskelig å få full oversikt over hvor mange land som har praktisert sjødeponi, men listen inkluderer England, Frankrike, Spania, Hellas, Grønland, Canada, USA, Peru, Filippinene, Chile, Tyrkia, Indonesia, Papua Ny-Guinea og Norge. Det er nå kun tre land som

tillater dette. Indonesia vedtok nylig å si nei til ny gruvedrift med sjødeponi. Chile har vedtak om å slutte med dette innen 2023. Da gjenstår bare Papua Ny-Guinea og Tyrkia som sammen med Norge tillater den forurensende avfallshåndteringen. Norge ser ut til å være det eneste landet som har gitt lisens til å opprette nye sjødeponi.

4.2. Sirkulær økonomi

Sentralt her er deponidirektivet 1999/31/EF om deponering av avfall som inngår i oppfølgingen av EUs handlingsplan for sirkulær økonomi fra 2015. Arbeidet skal bidra til omstilling til en sirkulær økonomi, hvor verdien av produkter og materialer bevares så lenge som mulig, ved å bruke dem i lengst mulig tid, oppgraderte/reperte og gjenbrukte produkter og materialer. Gjennom dette oppnås store positive effekter på klima, miljø og økonomi. Endringer i det europeiske avfallsregelverket vil blant annet bidra til bedre design av produkter, reduserte avfallsmengder, redusert avfall, økt gjenbruk og materialgjenvinning, redusert deponi og et velfungerende indre marked med færre handelshindringer. Lovene skal i større grad sikre at alle medlemsland oppfyller forpliktelsene, implementerer regelverket og at rapportene blir bedre og mer sammenlignbare.

Kommentar:

Forbruk, utslipp, forurensning, resirkulering, sirkulær økonomi og bærekraft henger sammen. Det samme gjelder de strenge kriteriene for å sikre at avfall håndteres på en måte som ikke eksponerer mennesker, dyr, grunnvann, overflatevann og miljøet som helhet. Etterarbeid og kontrollert stenging av næringen er viktige faktorer. Overvåking og inspeksjoner skal gjennomføres regelmessig for å avdekke avvik. Altså reguleres et land-deponi meget strengt fra opprettelsen til lukking av deponiet.

I følge avfallshåndteringshierarkiet er deponering det minst foretrukne alternativet og bør begrenses til det nødvendige minimum. Der avfall må deponeres, skal det sendes til deponier som oppfyller kravene i direktiv 1999/31/EF om deponering av avfall. Formålet med direktivet er å forhindre eller redusere negative effekter på miljøet, særlig på overflatevann, grunnvann, jord, luft og menneskers helse fra deponering av avfall, ved å innføre strenge tekniske krav til avfall og deponier.

Det finnes ikke et eget direktiv for sjødeponi. EUs vanddirektiv står over norsk lov og rett- og kan anvendes direkte for et sjødeponi. Sirkulærøkonomi og taksonomi kan ikke følges opp for et sjødeponi. Mikset avfall dumpes rett ut i sjøen. Vanddirektivet brytes dermed umiddelbart. Direktiv 2006/21/EF om håndtering av avfall fra utvinningsindustrien (mineralavfallsdirektivet) bruker mye plass på korrekt behandling av avfall i deponier på land, men er ikke direkte underlagt deponidirektivet, med unntak av kategori A-avfall. Direktivet er direkte underlagt vanddirektivet.

Denne klagen beviser direkte brudd på vanddirektivet- og generelle brudd på avfallshåndtering. Sjødeponi er praktisk talt umulig å kontrollere og regulere. De negative

miljøeffektene er meget store- og usikkerheten er stor. Deponidirektivet definerer de ulike avfallskategoriene (kommunalt avfall, farlig avfall, ikke-farlig avfall og inert avfall) og gjelder for alle deponier, definert som avfallsdeponi for deponering av avfall på eller til land. Deponier er delt inn i tre klasser:

- deponier for farlig avfall;
- deponier for ikke-farlig avfall;
- deponier for inert avfall.

Direktiv 1999/31/EF gjelder ikke for:

spredning på jorda av slam (inkludert kloakkslam og slam fra mudringsoperasjoner);
bruk på deponier av inert avfall for ombygging eller restaureringsarbeid;
deponering av uforurenset jord eller ikke-farlig inert avfall fra leting og utvinning, behandling og lagring av mineralressurser samt fra drift av steinbrudd;
deponering av ufarlig mudringsslam langs små vannveier som det er mudret fra og av ufarlig slam i overflatevann, inkludert sjiktet og dets undergrunn.

En standard prosedyre for mottak av avfall i et deponi er fastsatt for å unngå risiko, inkludert:

- avfall må behandles før det deponeres;
- farlig avfall i henhold til direktivet skal tilordnes et deponi for farlig avfall;
- deponier for ufarlig avfall skal brukes til kommunalt avfall og til annet ufarlig avfall;
- deponi for inert avfall må kun brukes for inert avfall;
- Kriterier for aksept av avfall i hver deponiklasse må vedtas av Kommissjonen i samsvar med de generelle prinsippene i vedlegg II.

Følgende avfall kan ikke godtas på deponi:

- Flytende avfall;
- brannfarlig avfall;
- eksplosivt eller oksiderende avfall;
- sykehus og annet klinisk avfall som er smittsomt;
- brukte dekk, med visse unntak;
- enhver annen type avfall som ikke oppfyller akseptkriteriene fastsatt i vedlegg II.

Direktivet setter opp et system med driftstillatelser for deponi. Søknader om tillatelse skal inneholde følgende opplysninger:

- identiteten til søkeren og, i noen tilfeller, til operatøren;
- en beskrivelse av typer og total mengde avfall som skal deponeres;
- kapasiteten til deponeringsstedet;
- en beskrivelse av nettstedet;
- de foreslåtte metodene for forebygging og reduksjon av forurensning;
- den foreslåtte planen for drift, overvåking og kontroll;
- planen for stenging og ettervernprosedyrer;
- søkerens økonomiske sikkerhet;

En konsekvensutredning, der det kreves i henhold til direktiv 85/337/EØF om vurdering av virkningene av visse offentlige og private prosjekter på miljøet.
Som du ser er deponi underlagt strenge krav, som sjødeponi ikke kan reguleres etter. Sjødeponi kan ikke reguleres, reverseres eller ryddes opp (ettervern) og stenges, en irreversibel prosess, ingen vei tilbake. Dermed kommer vi til neste kapittel hvor undertegnede

presenterer Førdefjorden som et eksempel- og som viser skader på vannmiljøet knyttet til sjødeponi i en «Nasjonal laksefjord».

4.3. Førdefjorden

Figure: Førdefjorden

Førdefjorden er en nasjonal laksefjord. Gruveselskapet Nordic Mining ASA fikk i 2016 klarsignal fra Regjeringen om å starte utvinning av rutil (titandioksid) fra Engebøfjellet i Naustdal kommune. Selskapet fikk også deponere masser fra virksomhet i ytre del av Førdefjorden.

Selskapet søker blant annet om tillatelse til å etablere deponi for avgangsmasser i Førdefjorden i Naustdal og Askvoll kommune innenfor et restriksjonsområde regulert til deponi. Det søkes om å deponere totalt 250 millioner tonn gruveavfall tilsvarende om lag 140 millioner m³ i deponiet. Dette medfører en påfylling fra ca. -320 meter og opp til -150 meter. Området som er regulert til sjødeponi har et areal på 4,4 km². Det søkes også om tillatelse til å etablere deponi for avfall i Engjabødalen, drifte prosessanlegg på Engebø, samt drive sprengning og annen virksomhet i gruveområdet som kan medføre støvutslipp, støy og vibrasjoner.

Fredag 4. oktober 2019 sendte Havforskningsinstituttet (HI) høringsuttalelse til Direktoratet for mineralforvaltning om søknad om driftskonsesjon for utvinning av rutil i Engebøfjellet ved Førdefjorden. Konklusjonen fra forskerne er klar: HI vurderer at kunnskapsgrunnlaget

som er nedfelt i driftskonsesjon for utvinning **har klare faglige mangler**. Sjødeponi i Førdefjorden representerer **ikke en bærekraftig bruk av fjorden**. Dette er basert på en samlet vurdering av forventede effekter på økosystemet, sier Terje van der Meeren, HI-forskeren som har ledet arbeidet med høringsuttalelsen.

<https://www.hi.no/hi/nyheter/2019/oktober/hi-om-gruvedrift-i-fordefjorden-ikke-berekraftig>

4.4. Høringsuttalelse gitt av HI i 2019

Totalvurdering:

*Havforskningsinstituttet vurderer at kunnskapsgrunnlaget som er lagt for utvinningstillatelsen for utvinning **har åpenbare tekniske mangler**. Nyere undersøkelser av gruveforekomster fra andre fjorder har vist at det **tar mange tiår før fjordøkosystemet er normalisert**.*

*Gruveavgang avsatt i Førdefjorden, som foreslått, vil **føre til svært langsiktig og betydelig økosystemforringelse** og representerer etter vår vurdering **ikke en bærekraftig bruk av fjorden**.*

Vårt syn er basert på en samlet vurdering av mulige effekter på økosystemet i fjorden, og at tiltaket vil berøre et betydelig område av de dype delene av vannforekomsten «ytre Førdefjorden». Vår vurdering er basert på usikkerhet knyttet til spredning av finpartikler og nanopartikler, effekter av utslipp og utvinning på gyte- og oppvekstområde for kysttorsk, tap av habitat for sårbare rødlistede arter, effekter på bunndyr og plankton, utslipp av kjemikalier og tid for restaurering av et arts mangfold tilsvarende det som forventes uten deponiet.

Nye undersøkelser fra Jøssingfjorden sør for Rogaland viser at det tar svært lang tid før naturen klarer å ta tilbake fjorden. Selv om det nå er mer enn 30 år siden utslippene fra Titania opphørte i deler av fjorden, er økosystemet der fortsatt like sterkt påvirket av gruveutslippene. Havet og kysten er under økende press med tanke på klimaendringer og forurensning, mens disse områdene vil være viktige for fremtidig sjømatproduksjon og verdiskaping basert på fornybare ressurser. I denne sammenheng er det viktig at produktive fjord- og kystøkosystemer brukes på en bærekraftig måte. HI er også av den klare oppfatning at det bør foreligge et overvåkingsprogram før DMF behandler søknaden om driftstillatelse. Nedenfor diskuterer vi mer detaljert de ulike elementene i søknaden.

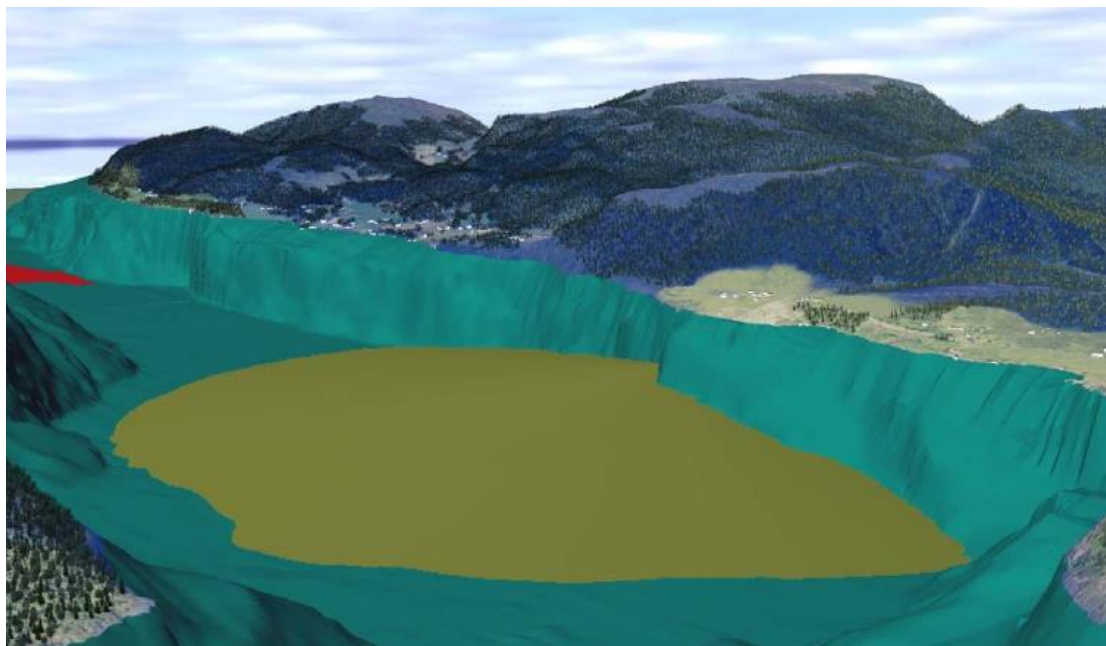

Figure: Illustrasjon av sjødeponiet

Fjorden er knyttet til reindrift, tradisjonell fiske og friluftsliv. Mekanisk støy og lysforurensning skal heller ikke undervurderes. Etablering av sjødeponi gir store skader på grunn av de enorme avgangsmassene som skal dumpes i fjorden fra gruven. Sjødeponi vil drepe alt liv på havbunnen i deponiområdet, og avgangsmassen vil spre seg og påvirke store deler av fjorden. Våre ledende havforskere har lenge advart mot planene. Flere truede arter vil bli sterkt påvirket av utslippet, som ligger midt i et viktig gyteområde for den truede kysttorsken. Førdefjorden har status som nasjonal laksefjord og den viktigste verneverdien i området er laksebestanden i Nausta. Laks fra Nausta vandrer gjennom planområdet som utvandrende smolt og innvandret gytefisk. Førdefjorden nasjonale laksefjord ble opprettet for å gi laksebestanden i Nausta en spesiell beskyttelse mot menneskeskapt innblanding.

5.0. Konklusjon

Vanndirektivet 2000/60/EF brytes. ESA feiltolker grad av harmonisering, utøvelse av skjønn og krav til minimumskrav. Undertegnede ber om at ESA setter seg inn i vanddirektivet og EU Kommissjonens bestemmelser. ESA må forstå at den norske vannforskriften ikke tilsvarer teksten i vanddirektivet- og befinner seg under minimumskravene i vanddirektivet. Norge har brutt EØS-avtalen artikkel 7 på dette område.

Undertegnede motsetter seg ikke gruvenæringen, men næringen skal ikke forurense omgivelsene. Gruvehistorien i Norge er full av ulovligheter og forurensning, og norske myndigheter har ikke håndhevet lovverket godt nok. Denne klage kan lett overføres til andre gruveaktiviteter av både historisk art og nåtid. Det er merkelig at norske myndigheter søker etter mulige smutthull- og påberoper seg retten til å anvende 2000/60EF artikkel 4(7), for å slippe å beskytte vannforekomstene. Artikkel 4(7) misbrukes. Myndighetene påvirker ESA til å støtte den nasjonale holdning. Undertegnede har gjennom denne klage vurdert den nasjonale laksefjorden Førdefjorden. Sjødeponi er ikke det samme som et land-deponi. Det er umulig å regulere et sjødeponi på samme måte som for et land-deponi. Mikset avfall som dumpes direkte i sjøen er umulig å regulere. Et sjødeponi representerer for mye skade på vannmiljøet med sin økologi. Ingen kan garantere for god miljøtilstand. Undertegnede har vist at selv et land-deponi kan lekke uorganisk og organisk avrenning til elver, bekker, grunnvann og sjø.

Det må bemerkes vanddirektivet 2000/60/EF samsvarer med prinsippet om bærekraftig utvikling hvor: «behovene til den nåværende generasjonen må dekkes uten at det går på bekostning av fremtidige generasjoners evne til å dekke sine egne behov».

Gruveindustrien utgjør en alvorlig trussel mot livet i havet, i kystfarvann, fjorder og i elver. Den røde tråden mangler mellom 2000/60/EF artikkel 1 og vannforskriften seksjon 1.

«Sikre mest omfattende beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomster».

Undertegnede har bevist at oversettelsen er langt unna 2000/60/EF artikkel 1. Den norske språkeksperten er forvirret over det upresise innholdet og ordlyden:

«Man skulle tro det, men det er ikke åpenbart at det er det som står, og man kan få en følelse av at personen som skrev dette enten ikke skjønnte nyansen eller prøvde å lage et vagt og upresist innhold. Regelen er for komprimert til å være klar».

Norge må forlate rollen som frontfigur for de tre siste nasjonene i verden som ikke praktiserer et nasjonalt totalforbud mot dumping av mikset gruveavfall i fjordsystem.

Rune Birger Nilsen